



PREVZAL DŇA:

29 -10- 2021

JUDr. M. ĎURINA, ADVOKÁT

JUDr. Marián Ďurina
generálny sekretár
Česká a Slovenská obec delostrelecká
Sibírska č. 4
831 02 Bratislava

Vaše číslo/zo dňa	Naše číslo	Vybavuje/linka	Bratislava
	28590/2021-M_ODSP	Križan/1947	25.10.2021
	85931/2021		

Vážený pán Ďurina,

na Váš list, v ktorom poukazujete na niektoré špecifiká súvisiace s výkonom služby príslušníkov ozbrojených a bezpečnostných zborov a ich vplyv na sociálne zabezpečenie a sociálne zabezpečenie ich manželiek, adresovaný ministrom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Vám oznamujeme.

Systém povinného dôchodkového poistenia Slovenskej republiky je koncipovaný ako poistný systém, v ktorom sa okrem iného uplatňuje princíp rovnosti všetkých poistencov ako jeden z atribútov právneho štátu. Poistné podmienky a podmienky nároku na dôchodkové dávky platia pre všetkých poistencov rovnako. V tomto systéme nemajú opodstatnenie rôzne preferencie skupín poistencov napr. podľa druhu vykonávanej zárobkovej činnosti, podľa príslušnosti k rôznym profesijným skupinám a podobne.

Práve špecifiká výkonu služby príslušníkov, ich vplyv na sociálne zabezpečenie vrátane ich rodinných príslušníkov, ktoré vo svojom podaní zdôrazňujete, boli dôvodom vzniku osobitného systému sociálneho zabezpečenia vojakov v roku 1998, a to zákonom č. 114/1998 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov. Zákonom č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov) boli do tohto osobitného systému sociálneho zabezpečenia začlenení aj policajti a príslušníci ďalších ozbrojených zborov a ďalších organizačných zložiek.

Vychádzajúc z dôvodovej správy k zákonu o sociálnom zabezpečení policajtov vojakov, účelom tohto zákona bolo vytvoriť systém sociálneho zabezpečenia, ktorý by garantoval najmä určité preferencie, ktoré majú pôsobiť ako motivačný, stimulačný a garančný faktor služby. Rovnako bolo cieľom podľa dôvodovej správy k tomuto zákonu riešiť aj sociálne zabezpečenie členov ich rodín. Je nesporné, že cieľom zákonodarcu bolo vytvoriť pre príslušníkov ozbrojených zborov dôchodkový systém, ktorý im garantuje vyššiu úroveň zabezpečenia než akú by im garantoval všeobecný systém sociálneho poistenia, ak by celé obdobie dôchodkového poistenia získali len v tomto všeobecnom systéme sociálneho poistenia.

(Dôvodová správa k zákonu č. 328/2002 Z. z. všeobecná časť) „Analýza poznatkov priebehu služby policajtov a vojakov ukázala tiež závažné skutočnosti týkajúce sa zabezpečenia členov ich rodín. Členovia rodín sa musia prispôbovať podmienkam

služby. Každá zmena miesta výkonu služby policajta alebo profesionálneho vojaka má negatívny dopad na členov jeho rodiny vrátane dopadu na zamestnanie manželky a jej sociálne zabezpečenie. Keďže všeobecný systém sociálneho zabezpečenia tieto špecifiká nerieši, treba ich riešiť v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov.“

Vychádzajúc z uvedeného, sociálne zabezpečenie manželky príslušníka, ktorá sa po nasledovaní manžela po jeho služobnom preložení dostane do situácie, ktorú v podaní popisujete, by mal garantovať osobitný systém sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov.

Predpisy sociálneho zabezpečenia účinné do 31. decembra 2003 riešili obdobie nezamestnanosti a obdobie starostlivosti o nezaopatrené dieťa spravidla inštitútom náhradných dôb, ktoré sú obdobím dôchodkového poistenia podľa zákona o sociálnom poistení.

Podľa § 6 ods. 3 písm. a) vyhlášky č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení (zákon o sociálnom zabezpečení) sa doba, po ktorú po 30. septembri 1988 manželka vojaka z povolania alebo príslušníka ZNB nebola zamestnaná preto, že nasledovala manžela do miesta posádky a bola vedená v evidencii národného výboru ako uchádzačka o zamestnanie započíta, na nárok na dôchodok ako náhradná doba.

Od 1. mája 1990 je podľa tohto ustanovenia náhradnou dobou doba nezamestnanosti, po ktorú bol občan vedený v evidencii príslušného štátneho orgánu ako uchádzač o zamestnanie.

Podľa § 9 ods. 1 písm. d) zákona o sociálnom zabezpečení v znení účinnom od 1. januára 2001 je doba, po ktorú sa evidovanému nezamestnanému vyplácala podpora v nezamestnanosti, náhradnou dobou.

Podľa § 6 ods. 2 písm. c) zákona o sociálnom zabezpečení v znení účinnom od 1. januára 2001 mohla fyzická osoba pokračovať v dobrovoľnej účasti na dôchodkovom zabezpečení.

Podľa § 142 ods. písm. b) zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov je možné doplatiť späťne poistné na dôchodkové poistenie za obdobie, počas ktorého fyzická osoba bola zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie.

Vychádzajúc z uvedeného, osobitné preferenčné riešenie sociálneho zabezpečenia manželiek príslušníkov ozbrojených zborov súvisiace s výkonom služby ich manželov, ktoré navrhujete riešiť, patrí systémovo do sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov, a preto Vám odporúčame riešiť predmetnú vec v súčinnosti s príslušnými ústrednými orgánmi štátnej správy.

Nad rámec uvedeného dávame do pozornosti, že súčasnosti je v legislatívnom procese návrh novely zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (zákon o sociálnom poistení), ktorého súčasťou je aj návrh na novú dôchodkovú dávku – rodičovský dôchodok. Účelom rodičovského dôchodku je aspoň čiastočne eliminovať nepriaznivé dôsledky výchovy detí na dôchodkové práva rodičov spôsobené prerušením pracovnej kariéry alebo znížením ich príjmu počas tohto obdobia.

Nárok na tento dôchodok bude mať poberateľ starobného dôchodku, invalidného dôchodku vyplácaného po dovŕšení dôchodkového veku a poberateľ výsluhového dôchodku vyplácaného po dovŕšení dôchodkového veku, ak je rodičom dieťaťa alebo fyzickou osobou, ktorá vychovala dieťa zverené do starostlivosti a toto dieťa bolo v roku, ktorý dva roky predchádza príslušnému kalendárneho roku dôchodkovo poistené. Suma tohto dôchodku sa určí ustanoveným percentom z jeho mesačného vymeriavacieho základu na platenie poistného na dôchodkové poistenie. Navrhovaná právna úprava sa bude vzťahovať aj na manželku príslušníka.

S pozdravom


Ing. Jana Polakovičová Kolesárová
generálna riaditeľka